

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2021/ 8693
Toplantı Tarihi/Sayısı : 9.8.2022/15
Karar Numarası : 2022/569
Başvuran : A. H.
Başvuran Vekili : --
Adres : --
Muhatap Kurum/Kişi : Diyarbakır 3 No'lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : --

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, hükümlünün cezaevinde haksız şekilde tutulup, cezaevine girdiği tarihten itibaren her türlü kötü muameleye maruz kaldığı, yazdığı dilekçelerin işleme konulup konulmadığını bilmediği ve yan odasında bulunan hükümlülerin odaya çıplak olarak getirilerek işkence ve kötü muameleye maruz kaldıkları iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru dilekçesi 13.10.2021 tarih ve ... sayılı ile kayda alınmıştır.

3. Başvuran dilekçesinde ve kendisi ile SEGBİS üzerinden yapılan görüşmede özetle; okuma yazmayı fazla bilmediği için kendisini tam olarak ifade edemediğini, uzun yıllardır cezaevinde olmasına rağmen eğitim alması için kendisine yardımcı olunmadığını, kuruma ilk girişleri esnasında hükümlülerin soyularak çıplak aramaya maruz kaldıklarını, kurumda hijyen kurallarına riayet edilmeyip, COVID-19 virüsü ile ilgili önlemlerin alınmayarak bulaş riskinin olduğunu, yan odasında yalıtımlı oda olarak nitelendirilen bir oda bulunduğunu, bu odaya mahpusların çıplak olarak getirildiğini, ellerinde kelepçe bulunduğunu, odaya bilmediği bir gazın sıkıldığını ve odadan çığlık seslerinin geldiğini, mahpusların ters kelepçe olarak getirildiğini gördüğünü, kurumda verilen yemeklerin pişmemiş ve kötü olduğunu, cinsel yöneliminin farklı olması sebebiyle tek kişilik hücrede tutulduğunu, kendisine hakaret eden görevliden şikayetçi olduğunu ancak dilekçesine işlem yapıp yapılmadığını bilmediğini, cinsiyet değişikliği ameliyatı olmak istediğini ancak bununla ilgili süreç hakkında bilgi sahibi olmadığını, hormon ilaçlarının ücretli olup ve mali durumunun iyi olmaması sebebiyle ilaçları temin edemediğini, bulunduğu kuruma isteği dışında nakil olduğunu, istediği şehre nakil olmaya ilişkin talebine herhangi bir cevap alamadığını iddia etmiş ve mağduriyetinin giderilmesini talep etmiştir.

4. Başvuru kapsamında Diyarbakır 3 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan 08.06.2022 tarih ve ... sayılı yazılı görüşte; başvuranın iddia etmiş olduğu konularla ilgili kurum tarafından yapılan araştırma sonucunda ileri sürülen konuların soyut iddialar olmaktan ileri gitmediği ve elde edilecek somut delillerin bulunmadığı sonucuna varıldığını, hükümlünün kronik hastalıkları olduğu da göz önünde bulundurulduğunda Ceza İnfaz Kurumunun Diyarbakır Ceza İnfaz Kurumları Kampüsü içerisinde bulunmasından dolayı hükümlü ve personelin iiaşesi olan yemeklerin Diyarbakır Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından imal edilerek kampüs içerisinde bulunan tüm kurumların ihtiyacının sağlandığı gibi kurumun ihtiyacını da karşıladığını, Diyarbakır Açık Ceza İnfaz Kurumu, kurumlarda kalan hükümlüler ile iiaşe edilen personelin enerji ve besin öğeleri ihtiyaçları göz önünde bulundurularak menülerin planlandığını, hükümlülerin sağlıklı beslenmesini ve gıda güvenliğini temin edecek şekilde alanıyla ilgili ihale süreçlerinde ve teknik şartname hazırlanarak ham gıda maddelerinin temin edildiğini, bunun yanında rahatsızlığı bulunanlar veya vejetaryen gibi farklı beslenme tercihleri olan hükümlüler için uygun yemeklerin hazırlanmasının sağlandığını, hükümlünün aile hayatına saygı duyulması hakkının hiçbir şekilde ihlal edilmediği, yasa ve yönetmelikler çerçevesinde hükümlünün isteklerinin karşılandığını,

hükümlünün kişisel ihtiyaçlarının karşılanması için kuruma hitaben yazmış olduğu dilekçesine istinaden dış kantinden alınan fatura örneği ve hükümlü emanet para hesabından yapılan harcamasına ilişkin reddiyat makbuzunun yazı ekinde sunulduğunu, hükümlü A. H.'nin kurumda buldukları süre zarfında trans birey olmalarından dolayı ceza infaz kurumu içerisinde, mahkeme, segbis, hastane gibi sevk işlemlerinde, konumları itibari ile ekstra güvenlik önlemlerinin artırıldığını, diğer tutuklu hükümlülerle aynı ortamda denk getirilmemeleri konusunda önemli hassasiyetlerin gösterildiği, hükümlülerin dilekçe, baş memur görüşü, müdür görüşü gibi talepleri, dilekçe haklarının engellenmeyip aynı günde gönderildiği, işleme konulduğu, baş memur veya müdür görüşlerinin aynı gün yapıldığını belirtmiştir.

5. Muhatap kurumun yanıtı başvurana 20.06.2022 tarihli yazımız ile iletilerek yazılı görüş istenmiş; ancak başvuran süresi içinde yazılı görüşünü sunmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. T.C. Anayasası'nın 17'nci maddesinde "*Herkes, yaşama, maddî ve manevî varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbî zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbî deneylere tâbi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tâbi tutulamaz.*" hükmünü haizdir.

7. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) "İnsan haklarına saygı yükümlülüğü" başlıklı 1'inci maddesi "*Yüksek Sözleşmeciler Tarafından kendi yetki alanları içinde bulunan herkesin, bu Sözleşme'nin birinci bölümünde açıklanan hak ve özgürlüklerden yararlanmalarını sağlarlar.*" Sözleşme'nin 3'üncü maddesi ; "*Hiç kimse işkenceye veya insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele veya cezaya tabi tutulamaz.*" hükmünü içermektedir.

8. 13.12.2004 tarih ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun "İnfazda Temel İlke" başlıklı 2'nci maddesinin ikinci fıkrası "*Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazında zalimane, insanlık dışı, aşağılayıcı ve onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz.*" şeklindedir.

9. 20.04.2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, Kurumumuzun "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" ile görevli olduğu düzenlenmiştir.

10. Aynı Kanun'un 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

11. 24.11.2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön inceleme yapılması" hususunun düzenlendiği 48'inci maddesinin birinci fıkrası, "*Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön inceleme tabi tutulur.*" şeklindedir.

12. Mezkûr Yönetmelik'in 37'nci maddesi; "*Başvurular, kanunî temsilci veya vekil tarafından da yapılabilir. Kanunî temsilci veya vekil aracılığıyla yapılan başvurularda temsile veya vekâlete dair geçerli bir yetki belgesinin sunulması zorunludur.*" şeklinde düzenlenmiştir.

13. Mezkûr Yönetmelik'in 49'uncü maddesi altıncı fıkrasında; "*Ön inceleme şartlarının bulunmadığının sonradan anlaşılması halinde de, incelenemezlik, gerekçeli kabul edilmezlik veya gönderme kararı verilir.*" denilmektedir.

14. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesine göre; "*Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurularda ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularda ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*"

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

i) Kötü Muamele İddiaları Bakımından Değerlendirme

15. Başvuran, bulunduğu ceza infaz kurumunda yan odasında yalıtımlı oda olarak nitelendirilen bir oda bulunduğunu, bu odaya mahpusların çıplak olarak getirildiğini, ellerinde kelepçe bulunduğunu, odaya bilmediği bir gazın sıkıldığını ve odadan çığlık seslerinin geldiğini iddia etmektedir. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu

Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre, ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan özgürlüğünden mahrum bırakılan kişiler, ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını bizzat kendileri veya kanuni temsilcileri/vekilleri aracılığıyla yapabilmektedir. Bu husus Yönetmelik'in 37'nci maddesinde; "*Başvurular, kanunî temsilci veya vekil tarafından da yapılabilir. Kanunî temsilci veya vekil aracılığıyla yapılan başvurularda temsile veya vekâlete dair geçerli bir yetki belgesinin sunulması zorunludur.*" şeklinde düzenlenmiştir. Bu kapsamda söz konusu iddianın doğrudan başvuruları ilgilendiren bir konu olmadığı, incelenilme şartını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilemez olduğu anlaşılmıştır.

ii) Tutulma Koşulları İddiaları Bakımından Değerlendirme

16. Mevcut başvuruda başvuran; kurumda çıkan yemeklerin çok kötü ve çığ olduğunu, daha önce aynı kampüs içerisinde farklı bir ceza infaz kurumunda kaldığını, burada daha farklı seçeneklerde yemek sunulduğunu iddia etmektedir.

17. İncelemeye konu somut başvuruda muhatap Kurum başvuranın iddialarına karşılık; hükümlü ve personelin iâşesi olan yemeklerin Diyarbakır Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından imal edilerek bahse konu Diyarbakır 3 No'lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun da bulunduğu kampüs içerisinde bulunan tüm kurumların ihtiyacını karşıladığını, kurumlarda kalan hükümlü ve personelin enerji ve besin öğeleri ihtiyaçları göz önünde bulundurularak menülerin planlanmakta olduğunu, hükümlülerin sağlıklı beslenmesini ve gıda güvenliğini temin edecek şekilde, ihale süreçlerinde alanıyla ilgili teknik şartname hazırlanarak ham gıda maddelerinin temin edilmekte olduğunu ve bunun yanında rahatsızlığı bulunanlar veya vejetaryen beslenme gibi farklı beslenme tercihleri olan hükümlüler için uygun yemeklerin hazırlanmasının sağlandığını ifade etmektedir.

18. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), bir iddianın kanıtlanması hususunda yeterli ölçüde sağlam, kesin ve aralarında çelişki olmayan çıkarımların ve aynı derecede çürütülememiş maddi karinelerin bir arada bulunmasını aramıştır (*AİHM, İrlanda-Birleşik Krallık, B. No: 5310/71, 20.03.2018, § 161*). Söz konusu iddiaların ispatına elverişli yeterli bir delil bulunmadığından, muhatap Kurum idaresi tarafından verilen cevaplara itibar edilerek iddianın açıkça dayanaktan yoksun olduğu ve kabul edilemez bulunması gerektiği değerlendirilmiştir.

19. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu, Kurumun insan haklarını korumak ve geliştirmek, kişilerin eşit muamele görme hakkını güvence altına almak, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığı önlemek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere faaliyet yürüteceğini ve bu kapsamda başvuru üzerine veya resen incelemeler yapabileceğini hüküm altına almaktadır. Kurumun, başvurularının incelenmesine ilişkin olarak sahip olduğu görev ve yetkilerin kapsamı da 6701 sayılı Kanun ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ile düzenlenmektedir. Bu kapsamda, Ulusal Önleme Mekanizması Birimi tarafından incelenmesi gerçekleştirilen başvurudaki iddialar, alt başlıklar halinde değerlendirmeye alınmıştır.

iii) Mahremiyete Uygun Olmayan Arama İddiaları Bakımından Değerlendirme

20. Kötü muamele iddialarına konu başvuruların incelenmesinde; başvuran, bir muamele veya şiddet görmüş olabileceğini gösteren emareleri başvuru dosyasına sunmalıdır. Başvuranın kötü muamele gördüğüne ilişkin anlatımları soyut iddiaları değil, somut fiillerin tasvirini içermelidir. AİHM, yaşama hakkı ihlal iddiasında olduğu gibi işkence ve kötü muamele iddiaları konusunda da "bütün makul kuşkunun ötesinde" şeklinde bir kanıtlama standardı uygulamaktadır (*AİHM, Kudla v. Polonya, B. No. 30210/ 96, 2000, §90 /İrlanda v. Birleşik Krallık, B. No: 5310/71, 18.01.1978, §161*).

21. Anayasa Mahkemesi (AYM) kötü muamele iddialarının kapsamı ve ispatına ilişkin olarak kararlarında, herkesin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkının Anayasa'nın 17'nci maddesinde güvence altına alındığını, anılan maddenin birinci fıkrasında insan onurunun korunmasının amaçlandığını, üçüncü fıkrasında da kimseye işkence ve eziyet yapılamayacağını, kimsenin insan haysiyetiyle bağdaşmayan ceza veya muameleye tabi tutulamayacağını hüküm altına alındığını belirterek Anayasa'nın 17'nci maddesinin üçüncü fıkrasının bu konuda herhangi bir sınırlama öngörmediğine ve işkence, insanlık dışı ve onur kırıcı muamele ve cezaların yasaklanmasının mutlak mahiyette olduğuna özellikle vurgu yapmaktadır. Dolayısıyla Mahkeme, bu niteliği gereği anılan yasağa ilişkin olarak Anayasa'nın 15'inci maddesi kapsamındaki hâllerde dahi istisna öngörülmediğini belirtmektedir. Bununla birlikte kararlarında, her kötü muamele iddiasının Anayasa'nın 17'inci maddesinin üçüncü fıkrasının getirdiği korumadan ve devlete yüklediği pozitif yükümlülüklerden yararlanmasının beklenemeyeceğini,

bu bağlamda iddia edilen olayların gerçekliğini tespit etmek için soyut iddiaya dayanan şüphe ötesinde makul kanıtların varlığı gerektiğinden, bir kanıtın ancak yeterince ciddi, açık ve tutarlı emarelerden ya da aksi ispat edilmemiş birtakım karinelere dayanarak oluşabileceğinin ve bu hususlara ek olarak kanıtlar değerlendirilirken ilgililerin süreçteki tutumlarının da dikkate alınması gerektiğinin altını çizmektedir (*AYM, Cezmi Demir ve Diğerleri, B. No: 2013/293, 17.07.2014, §80 ve §95 / Turan Günana, B. No: 2013/3550, 19.11.2014 § 33*).

22. İncelemesi gerçekleştirilen başvuruda, hükümlülerin kuruma ilk girdikleri esnada kurum personeli tarafından gerçekleştirilen kabul işlemleri sırasında soyularak çıplak aramaya maruz kalındığı, bahçeye havalandırmaya çıkıldığında bile üstlerinin arandığı iddiasında bulunurken, muhatap Kurum ise söz konusu iddialara karşılık; öne sürülen iddiaların soyut nitelikte kaldığını, elde edilecek somut delillerin bulunmadığı değerlendirmesinde bulunmuştur.

23. AYM, çıplak arama yapılmasının hükümlü ve tutuklular açısından tek başına kötü muamele yasağını ihlal eden bir durum olarak değerlendirilemeyeceğini, nitekim bu tür aramayla ceza infaz kurumlarının güvenliğinin sağlanması, hükümlü ve tutuklunun kurum içinde kendilerine, diğer hükümlü/tutuklulara ve infaz koruma memurlarına zarar verecek veya suç oluşturacak uyuşturucu maddelerin, kesici ve delici aletlerin sokulmasının engellenmesinin amaçlandığını belirtmekle birlikte çıplak arama usulü ve sıklığının kötü muamele yasağının ihlal edilmesine sebebiyet verebileceğine dikkat çekmektedir (*Turan Günana, B. No: 2013/3550, 19.11.2014 § 64-65*).

24. Başvuru dosyası üzerinden yapılan değerlendirmede, muhatap Kuruma girişlerde mahremiyet gözetilmeden yapılan üst aramalarına yönelik iddiaların, somut belgelerle desteklenmemesi ve detaylı bir anlatım olmaksızın genel ifadelerle öne sürülmesi sebebiyle kötü muamele iddialarına dayanak teşkil edebilecek savunulabilir niteliklere sahip olmadığı değerlendirilmektedir.

iv) Etkili Başvuru Hakkı İddiaları Bakımından Değerlendirme

25. Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesine (CPT) göre; etkin şikâyet ve denetim prosedürleri, cezaevlerinde kötü muameleyle karşı temel önlemler olup mahkûmların cezaevi sisteminin içinde ve dışında, ilgili makamla gizli görüşme olasılığı dâhil, başvurabilecekleri şikâyet kanalları olmalıdır. CPT, her bir cezaevi kurumunda, mahkûmların şikâyetlerini dinleme (ve gerekirse bu konuda harekete geçme) ve kurumun tesislerini denetleme yetkisine sahip bağımsız bir makam (örneğin denetçiler kurulu veya denetçi hâkim) tarafından düzenli aralıklarla ziyaret yapılmasına özellikle önem vermektedir (*Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi 2. Genel Raporu, CPT/Inf (92) 3, 54§*).

26. Aynı zamanda Nelson Mandela Kuralları uyarınca da; her talep veya şikâyet hemen ele alınır ve yanıtlanır. Eğer; talep veya şikâyet reddedilir veya makul bir süre içinde yanıtlanmazsa, şikâyetçi şikâyetini yargısal ya da diğer bir merci önüne götürme hakkına sahiptir. Mahpusların işkence veya diğer zalimane, insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele ya da ceza iddiaları, derhal ele alınır ve bağımsız bir ulusal makam tarafından hızlı ve tarafsız şekilde yürütülen bir soruşturma başlatılır (Mahpuslara Muameleyle Dair Birleşmiş Milletler Asgari Standart Kuralları, Nelson Mandela Kuralları, Kural 57). Mahpuslar, içeriğe ilişkin sansür uygulanmaksızın, cezaevi müdürüne veya ceza infaz sistemi içerisindeki başka bir makama, adli makamlara veya inceleme ve teyiz yetkisine sahip başka bir bağımsız makama talep veya şikâyette bulunma imkânına sahip olmalıdırlar (*Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Avrupa Cezaevi Kuralları, Kural 70.1*).

27. Ceza İnfaz Kurumlarındaki özgürlüğünden mahrum bırakılanların şikâyet yollarını etkin bir şekilde kullanarak adli ve idari mercilere erişimlerinin sağlanması kötü muamele ile mücadelede önemli bir yere sahiptir. Zira kişilerin izole konumları sebebiyle yaşayabilecekleri birçok olaydan denetim makamlarının bilgisinin bulunmaması ihtimali olduğundan, mahpusların bu makamlara ulaşması için lazım gelen mekanizmalarının işler hale getirilmesi gerekmektedir.

28. Başvuranın, ilgili merciiye yazdığı baş memurun kendisine yönelik hakaret eylemi nedeniyle şikâyetçi olduğunu, aynı zamanda babasının bulunduğu il veya en yakın ile nakil olmak istediğini, bununla ilgili talepte bulunduğunu, şikâyet dilekçesinin ve nakil talebinin işleme konulup konulmadığından haberdar olmayıp şikâyet yollarını kullanmadığı şeklinde iddiası bulunmaktadır. Muhatap Kurum, başvuranın yazmış olduğu dilekçenin Kurumdan çıkış yapmadığı yönündeki iddialarının dayanaktan yoksun olduğunu belirterek, dilekçe haklarının engellenmeyip aynı gün gönderilip işleme konulduğunu, baş memur veya müdür görüşlerinin aynı gün yapıldığını ifade etmiştir. Aynı zamanda, kişisel ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik dilekçesine istinaden dış kantinden alınan fatura örneği ve hükümlü emanet para hesabından yapılan harcamasına ilişkin reddiyat makbuzunun yazı ekinde

sunulduğu anlaşılmaktadır. Tüm bu hususlar göz önüne alındığında, başvuranın dilekçesinin Kurumdan çıkmadığı ve bu sebeple etkili şikâyet yollarını kullanamadığına dair iddiasının yerinde olmadığı değerlendirilmektedir.

v) Sağlık Hakkı İddiaları Bakımından Değerlendirme

29. Somut başvuruda, başvuran cinsiyet değişikliği amacıyla senelerdir tedavi olduğunu, kullandığı hormon iğnelerinin artık ücretli olarak satıldığının Kurum tarafından kendisine söylenerek hormon iğnelerinin kendisine verilmediğini, maddi durumunun iyi olmaması nedeniyle kullanmak zorunda olduğu iğnelere erişemediğini aynı zamanda cinsiyet değişikliği için ameliyat olması gerektiğini fakat konuya ilişkin prosedürü bilmediğini, yardım talep etmesine rağmen bilgi ve yardım alamadığını, dış doktoruna sevk edilmesine rağmen 2 aydır hastaneye gitmek için beklediğini iddia etmiştir.

30. 13.12.2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "Hükümlünün muayene ve tedavi istekler" başlıklı 71'inci maddesinde; "(1) Hükümlü, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbî araçlardan yararlanma hakkına sahiptir. Bunun için hükümlü öncelikle kurum revirinde, mümkün olmaması hâlinde Devlet veya üniversite hastanelerinin mahkûm koşullarında tedavi ettirilir." hükmü bulunmaktadır. Nelson Mandela Kuralları'nın 24'üncü maddesine göre "Mahpuslara sağlık hizmeti sağlanması devletin bir sorumluluğudur. Mahpuslar, toplumda mevcut olan sağlık hizmet standartlarına sahip olmalıdır ve yasal statüleri nedeniyle ayrımcılığa maruz kalmaksızın ücretsiz olarak gerekli sağlık hizmetlerine erişebilmelidir."

31. Kurumumuza sunulan muhatap yazılı görüşünde; ceza infaz kurumunda bulunan trans bireylerin diğer işlemlerinde olduğu gibi hastane sevk işlemlerinde de ekstra güvenlik önlemlerinin artırıldığını, hükümlülerin dilekçe, baş memur görüşü ve müdür görüşü gibi taleplerinin işleme konularak aynı gün yapıldığını belirtmiştir.

32. Her türlü muamele; Sözleşme'nin 3'üncü maddesi anlamında kötü muamele kapsamına girmemekte olup hem AİHM hem de AYM, bir muamelenin 3'üncü madde kapsamına girebilmesi için somut olayda belirli bir asgari şiddet düzeyinin aşılması gerekliliğini aramaktadır. Ayrıca, asgari şiddet düzeyinin her olay bakımından ayrı ayrı değerlendirilmesi gerekmektedir. Bir vaka kapsamında failin veya mağdurun durumu dikkate alınarak belirlenecek asgari eşiğin aşılmadığına dair tespit, benzer bir muamelenin olduğu başka vakada, aynı kriterlerle yapılan değerlendirilme sonucunda olayın koşulları göz önünde bulundurularak asgari eşiğin geçildiği yönünde olabilir. Bu açıklamalardan yola çıkıldığında muhatap Kurumun, başvuranın özel durumuna ilişkin olarak ekstra özen gösterdiği hususunun aksini iddia eden sağlık hakkına erişemediği iddialarının acil bir duruma yol açtığı veya kişinin 'yoğun ve uzun süreli acı çekmesine' sebep olacak düzeyde eriştiği kanaatine varılmasını gerektirecek somut bir emare bulunmadığı gibi asgari eşiğin aşılarak kötü muameleye uğrandığı iddiaları dosya kapsamında yeterli görülmemiştir.

V. KARAR

1. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞI İHLALİ YAPILMADIĞINA,

2. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 09.08.2022 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

Av. Alişan TİRYAKİ

Daire Başkanı

Dr. Burhan ERKUŞ

Üye

Saffet BALIN

Üye

İsmail AYAZ

Üye

Av. Zennure BER

Üye

